
**კავკასიოლოგთა III
საერთაშორისო
ლინგვისტურ-
ანთროპოლოგიური
კონგრესი**

*3rd International Linguistic-Anthropological
Congress of Caucasologists*

*III Международный
Лингвистическо-антропологический
Конгресс кавказоведов*

თბილისი ▪ TBILISI ▪ ТБИЛИСИ
16-18.X.2026

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Faculty of Humanities
Educational and Scientific Institute of Caucasology
Arnold Chikobava Institute of Linguistics
Circassian (Adyghian) Culture Center

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили
Факультет гуманитарных наук
Учебно-научный институт кавказоведения
Институт языкознания имени Арнольда Чикобава
Черкесский (адыгский) культурный центр

3RD INTERNATIONAL LINGUISTIC-ANTHROPOLOGICAL CONGRESS OF CAUCASOLOGISTS

Commemorating the 150th Anniversary of the Birth of Academician Ivane Javakhishvili

P R O G R A M M E

III МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЛИНГВИСТИЧЕСКО-АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЙ КОНГРЕСС КАВКАЗОВЕДОВ

Посвященный 150-летию со дня рождения академика Иванэ Джавахишвили

П Р О Г Р А М М А

Tbilisi
Тбилиси
16-18.X.2026

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
კავკასიოლოგიის სასწავლო-სამეცნიერო ინსტიტუტი
თსუ არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი
ჩერქეზული (ადიღური) კულტურის ცენტრი

კავკასიოლოგია III საერთაშორისო ლინგვისტურ-ანთროპოლოგიური კონგრესი

ედვენება აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის დაბადებიდან 150-ე წლის იუბილეს

პ რ ო გ რ ა მ ა

თბილისი
16-18.X.2026

რეგლამენტი:

მოხსენება – 15 წთ.

მსჯელობა – 5 წთ.

Time Allocation:

Paper Presentation — 15 min.

Discussion — 5 min.

Регламент:

Доклад – 15 мин.

Дискуссия – 5 мин.

უკანა ყდაზე: ტყობა-ერდის ტაძრის საკურთხევლის სარკმელი. ინგუშეთი.

On the back cover: The altar window of the Tqoba-Erdy Church. Ingushetia.

На задней обложке: Алтарное окно храма Ткъоба-Ерды. Ингушетия.

16 თქოთმბერი, პარასკევი

09:00 – 10:00 რეგისტრაცია
(თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)

კონგრესის გახსნა
(თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)

Zoom ID: 705 732 7817, პასკოდი: jW70js
GMT+04:00

10:00 – 10:10 **მერაბ ჩუხუა**
კონგრესის თავმჯდომარე
თსუ კავკასიოლოგიის ს/ს ინსტიტუტის ხელმძღვანელი

შესავალი სიტყვა

10:10 – 11:00 **მისალმებები:**

ჯაბა სამუშია (თბილისი)
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი

დარეჯან თვალთვაძე (თბილისი)
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი

რამაზ შენგელია (თბილისი)
საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი
საქართველოს (კავკასიის) მოსახლეობის გენოფონდის
შემსწავლელი კომისიის სწავლული მდივანი

ნანა მაჭავარიანი (თბილისი)
თსუ არნოლდ ჰიქოზავას სახელობის
ენათმეცნიერების ინსტიტუტის დირექტორი

ნუგზარ ანთელავა (თბილისი)

ჩერქეზული (ადილური) კულტურის ცენტრის დირექტორი

ჯონი კვიციანი (თბილისი)

თსუ კავკასიოლოგიის ს/ს ინსტიტუტის

კავკასიის ხალხთა ისტორიის კათედრის ხელმძღვანელი

მაჰომედ მაჰომედოვი (მაჰაჩყალა)

ჰაშხათ წადასას სახელობის

ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი

იდრის ბულათბიევი (გროზნო)

ჩეჩნეთის რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის

ჰუმანიტარული კვლევების ინსტიტუტი

იური იეხუტლი (მაიკოპი)

ჩერქეზული საზოგადოებრივი მოძრაობის „უფლება სამშობლოზე“

თავმჯდომარე

ლილით მელიქიანი (ერევანი)

ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მეჰრიბან გასიმოვი (ბაქო)

აზერბაიჯანის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

კარინა გამლინგი (მალმო)

კავკასიოლოგიის პროფესორი

მალმოს უნივერსიტეტი, შვედეთი

რადოსლავ კანარკოვსკი (ვარშავა)

ვარშავის უნივერსიტეტი

ანდრეი ციხამირაუ (ჰროდნა)

ჰროდნას რელიგიის ისტორიის სახელმწიფო მუზეუმი, ბელორუსი

ორჰან ბარსიყი (ამანი)

დამოუკიდებელი მკვლევარი, იორდანია

კლენარული მოხსენებები

(თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)

11:00 – 11:20

მერაბ ჩუხუა

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

**მართველურ-დადესტნური ეთიმოლოგიური
ლექსიკონი (ელექტრონული ვერსია)**

11:20 – 11:50

რამაზ შენგელია

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

არამ იარდუმიანი

ბრინ ეთინის კოლეჯი (პენსილვანია, აშშ)

დავით ქიტანაგა

ლიანა ბითაძე

შორენა ლალიაშვილი

ლევან ჭოჭუა

ელისაბედ მარტიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თეოდორ გ. შური

პენსილვანიის უნივერსიტეტი, აშშ

კავკასიის ფილოლოგიური ფონიური საკითხი

12:00 – 13:00

აკად. ივანე ჯავახიშვილის

საფლავის ყვავილებით შემკობა

(თსუ I კორპუსის ეზო)

13:00 – 14:00

ს ა დ ი ლ ი

(თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)

სექცია I

ენათმეცნიერება

თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე

ZOOM ID: 705 732 7817, პასკოდი: jW70js

GMT+04:00

სექციის თავმჯდომარეები:

რევაზ აბაშია, მანანა ბუკია

14:00 – 14:20 მანანა ტაბიძე

კესო გეჭუა

სოფიო კეკუა

მიხეილ ლაბაძე

საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია

პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი

გალის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული დაყოფა და
ტოპონიმთა ცვლის დინამიკა

14:20 – 14:40 მარინა ანდრაბაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ქართულენოვანი ჩანაწერები ჰუმბოლდტ-ფორუმის „ხმოვან
არქივში“

14:40 – 15:00 ლიკა ლოლაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ენობრივი ცვლა და ეთნიკური იდენტობის მარკერების
ტრანსფორმაცია ჩერქეზულ დიასპორებში

15:00 – 15:20 შესვენება

- 15:20 – 15:40 გიორგი ხუციშვილი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- გენერაციული ხელოვნური ინტელექტი და თანამედროვე ქართული აკადემიური წერა: ChatGPT-ის ლინგვისტური ანალიზი
- 15:40 – 16:00 გია კვაშილავა**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ZA Zb 3 პითოსისა და HT 21 (HM 28) თიხის ფირფიტის A კლასის ხაზოვანი წარწერების გაშიფვრის შედეგები
- 16:00 – 16:20 მანანა ბუკია**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- აფხაზეთი, აფხაზები და აფხაზური ირინე ასათიანის სამეგრელოს ექსპედიციის დღიურებში
- 16:20 – 16:40 რევაზ აბაშია**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- იბერიულ-კავკასიურ ენათა სტრუქტურის დიაქრონიული ცვლილებების დინამიკის ზოგიერთი საკითხი

სექცია II
ისტორია
აუდიტორია 107

სექციის თავმჯდომარეები:
ქეთევან ნადირაძე, გიორგი ომსარაშვილი

- 14:00 – 14:20 ნინო სიმონიშვილი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- კავკასიის ქრისტიანული არქიტექტურის გენეზისის თეორია XX საუკუნის დასაწყისის ევროპულ ხელოვნებათმცოდნეობაში თანადროულ გეოპოლიტიკურ კონტექსტში
- 14:20 – 14:40 ანა მანაგაძე**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- როსტისლავ ფადეევის გეოპოლიტიკური ხედვა კავკასიაზე და საქართველოს როლი რუსეთის იმპერიულ სტრატეგიაში
- 14:40 – 15:00 ეკატერინე სოხაძე**
საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი
- ირანის რელიგიური და კულტურული გავლენა ქართლის სამეფოზე XVII საუკუნის II ნახევარში
- 15:00 – 15:20 იური სულაბერიძე**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- განმანათლებელი და მეცნიერი ანტონ ივანეს ძე თვალჭრელიძე
- 15:20 – 15:40 შესვენება**

- 15:40 – 16:00** **მარიკა ქიტანაგა-ლობჯანიძე**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- წმიდა მარკოზ მახარებელი – სამხრეთ კავკასიის
განმანათლებელი
- 16:00 – 16:20** **ანდრეი ციხამირაუ**
ჰროდნას რელიგიის ისტორიის სახელმწიფო მუზეუმი
- გრიგორ დანელიანი: შემოქმედება კულტურათაშორის
კონტექსტში
- 16:20 – 16:40** **ბაბქენ ღაზარიანი**
ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- საქართველოს დემოგრაფიული მდგომარეობა საბჭოთა
ოკუპაციის შემდეგ XX საუკუნის 20-იან წლებში
- 16:40 – 17:00** **ქეთევან ნადირაძე**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ქართული წყაროების მნიშვნელობა კავკასიის ისტორიის
შესწავლის საქმეში
- 17:00 – 17:20** **გიორგი ომსარაშვილი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- „ისლამური სახელმწიფოს“ ნარატივები კავკასიის ციფრულ
სივრცეში (2014-2019): თემატური და დისკურსული ანალიზი

სექცია III

ეთნოლოგია

თსუ ბიბლიოთეკა (მარო მაყაშვილის დარბაზი)

სექციის თავმჯდომარეები:

ნუგზარ ანთელავა, ჰამზათ ათაევი

14:00 – 14:20 მაისარათ მუსაევი

დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრი

ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი

ბავშვის სქესის გამოცხადების ცერემონია – ახალი პრაქტიკა
დაღესტნის ხალხთა საბავშვო ჩვეულებებში

14:20 – 14:40 იდრის ბულატბიევი

ჩეჩნეთის რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემია

ვახა კუდაევი

დამოუკიდებელი მკვლევარი, ჩეჩნეთის რესპუბლიკა

ეგზოეთნონიმ „ინგუშის“ წარმოშობის შესახებ: კრიტიკული
მიმოხილვა და ანგუშთ/ონგუშთ-ის ახალი ინტერპრეტაცია

14:40 – 15:00 თამარა ბიტოკოვი

დამოუკიდებელი მკვლევარი, ყაზარდო-ბალყარეთის რესპუბლიკა

მრავალშვილიანი ოჯახიდან მცირეშვილიან ოჯახამდე: ქალთა
განათლების გავლენა რეპროდუქციულ სტრატეგიებზე
ნალჩიკში 1957-1991 წლებში

15:00 – 15:20 შესვენება

15:20 – 15:40 თამარა მამბაევი

ჩეჩნეთის რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემია

ერთი სისხლი, ერთი კერა: პასუხისმგებლობისა და ეთიკური
პარიტეტის დინამიკა ტრადიციულ ჩეჩნურ საზოგადოებაში

15:40 – 16:00

ქეთევან მარგიანი

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

წინარექრისტიანული ეპოქის ერთი რიტუალის ანარეკლი
სვანურში (დალის ხეობის ეთნოლინგვისტური მასალების
მიხედვით)

16:00 – 16:20

ჰამზათ ათაევი

დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრი

ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი

დაღესტნისა და ჩეჩნეთის მოსახლეობის კავშირების შესახებ
სამხრეთ კავკასიის აღმოსავლეთ და ცენტრალური რეგიონების
ტომებთან შუა ბრინჯაოს ხანაში

16:20 – 16:40

ნუგზარ ანთელავა

ჩერქეზული (ადიღური) კულტურის ცენტრი, თბილისი

ნახური/ვაინახური ჯგუფის ხალხების ადრეული ეთნოგენეზი
და თავდაპირველი განსახლების არეალი

სექცია IV

ლიბერატორათმცოდნეობა და ფოლკლორისტიკა

აუდიტორია 212

ZOOM ID: 705 732 7817, პასკოდი: jW70js
GMT+04:00

სექციის თავმჯდომარეები:

ქეთევან სიხარულიძე, ნესტან სულავა

14:00 – 14:20 ნანა კუცია

სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ფშავ-ხევსურეთი და სვანეთი გურამ რჩეულიშვილის
მოთხრობებში

14:20 – 14:40 იამზე გაგუა

ნინო ჭორბენაძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მედეას სახის მეტამორფოზა ოვიდიუსის შემოქმედებაში

14:40 – 15:00 ნინო პოპიაშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

წაშლილი სახელები: 1930-იანი წლების სტალინური რეპრესიები
და ოსური ლიტერატურა

15:00 – 15:20 მარინა ბიტოკოვი

*ხატულა ბერბეკოვის სახელობის ყაზარდო-ბაღყარეთის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი*

მიხეილ ლოხვიცკის „მეხთათეხა“: ნაწარმოების მიღმა

15:20 – 15:40

ნესტან სულაგა

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნიკოლოზ გულაბერისძის ფილოსოფიურ-საღვთისმეტყველო
მოდვრების შესახებ

15:40 – 16:00

ქეთევან სიხარულიძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ლიმინალური მდებრი არსების მითოლოგიური მოდელი:
კავკასიური ტრადიციების შედარებითი ანალიზი

სექცია V
სტუდენტური სექცია
აუდიტორია 115

სექციის თავმჯდომარეები:
სოფიკო ჭავჭავაძე, საბია ნიაზალოვი

- 14:00 – 14:20 აიშე მამედოვი**
ფიდან ალმამედოვი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ქართულ-აზერბაიჯანული ენობრივი კონტაქტები და მათი გავლენა ლექსიკურ სისტემაზე
- 14:20 – 14:40 ალექსანდრე ლაბარტყავა**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ადგლ და აფსტა // აფსტა ეთნონიმების ეტიმოლოგიისთვის
- 14:40 – 15:00 მარიამ სეხნიაშვილი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- არაბთა შემოსევები კავკასიის ალბანეთში სომხურ ისტორიულ ნარატივში
- 15:00 – 15:20 ღიზა მურადაშვილი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ქალთა შრომითი უფლებები საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში
- 15:20 – 15:40 საბია ნიაზალოვი**
ილარ სულეიმანოვი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ლოკალური ბრუნვები აზერბაიჯანულ, ქართულ და ხუნძურ ენებში

თსუ სპაქტო დარბაზის ფოიე

18:00 – 19:00 ვ ა ნ შ ა მ ი

17 ოქტომბერი, შაბათი

სექცია I

ენათმეცნიერება

თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე

ZOOM ID: 705 732 7817, პასკოდი: jW70js

GMT+04:00

სექციის თავმჯდომარეები:

ნოდარ არდოტელი, მაჰომედ მაჰომედოვი

10:00 – 10:20 ბაბიჰათ ოცომიევი-ტაჰიროვი

დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრი

ჰამზათ წადასას სახელობის ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი

ხუნძური ტოპონიმები იბერიულ-კავკასიურ ენათა სისტემაში:

სტრუქტურა, ისტორია, არეალური ტიპოლოგია

10:20 – 10:40 მერაბ ჩუხუა

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ბგერათმესატყვისობათა სისტემა იბერიულ-კავკასიურ ენებში

10:40 – 11:00 ბაირა ხალილოვი

რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი

ხმაბაძვითი და ბგერწერითი სიტყვები დიდოურ ენებში

11:00 – 11:20 მაჰომედ მაჰომედოვი

დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრი

ჰამზათ წადასას სახელობის ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი

ხუნძური ენის ჩრდილოური კილოს უწყრატლის თქმა (წინასწარი მოხსენება)

- 11:20 – 11:40** **ნოდარ არდოტელი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ერთი ლოკალური რიგის რეკონსტრუქციისათვის დადესტნურ ენებში
- 12:00 – 13:00** **ს ა დ ი ლ ი**
(თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)

სექცია II
ენათმეცნიერება
აუდიტორია 115

ZOOM ID: 705 732 7817, პასკოდი: jW70js
GMT+04:00

სექციის თავმჯდომარეები:
ნინო რუხაძე, მეპრიბან გასიმოვი

10:00 – 10:20 ნაიდა ვაგიზიევი

*დადესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრი
ჰაშათ წადასას სახელობის ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების ინსტიტუტი*

ზედსართავი სახელები და მათი განმასხვავებელი
თავისებურებები დარგუული ენის ყადარულ დიალექტში

10:20 – 10:40 რომან ლოლუა

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კავკასიის ალბანური პალიმფსესტების დათარიღებისათვის

10:40 – 11:00 ლაშა ქვლივიძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კაუზატივი წოვათუშურში (კვლევის ანგარიში)

11:00 – 11:20 ზურაბ ვახანია

*საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია
პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი*

უნებურობის მორფოსინტაქსური კატეგორია კავკასიურ ენებში

- 11:40 – 12:00 ელვირა ასლანოვი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ეთნოდემოგრაფიული არეალები და სოციოლინგვისტური
სიტუაცია: საქართველოში მცხოვრები აზერბაიჯანული
მოსახლეობის განსახლების თავისებურებები
- 12:00 – 13:00 სადილი**
(თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)
- 13:00 – 13:20 თეა გიგიტაშვილი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- სახელმწიფო ენის ფუნქციონირების სოციოლინგვისტური
ასპექტები წალკის მუნიციპალიტეტის სომხურენოვან თემში
- 13:20 – 13:40 მეჰრიბან გასიმოვი**
აზერბაიჯანის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია
- აზერბაიჯანული ენის პოზიცია კავკასიის ენობრივ არეალში:
ენობრივი და არეალურ-ტიპოლოგიური მიდგომა
- 13:40 – 14:00 ნინო რუხაძე**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- უდიურ-ქართულ-რუსული სემანტიკური შესატყვისობების
ზოგიერთი საკითხი უდიური „ოთხთავის“ მიხედვით

სექცია III
ენათმეცნიერება
აუდიტორია 202

ZOOM ID: 705 732 7817, პასკოდი: jW70js
GMT+04:00

სექციის თავმჯდომარეები:
ლალი ეზუგბაია, ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი

- 10:00 – 10:20 ქეთევან შარიქაძე**
დამოუკიდებელი მკვლევარი, საქართველო
- ადამიანის გარეგნობისა და ხასიათის გამომხატველი ლექსიკა
ოტია იოსელიანის შემოქმედებაში
- 10:20 – 10:40 ნატო ახალაია**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ნდომისა და ვალდებულების გამომხატველი კონსტრუქციები
ლაზურში
- 10:40 – 11:00 მარიამ გოდუაძე**
ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
- ფსიქიკურ ზმნათა კორპუსული კვლევის შესაძლებლობანი
ქართულში
- 11:00 – 11:20 რადოსლავ კანარკოვსკი**
ვარშავის უნივერსიტეტი
- ქართულ სიტყვათა „ჯაჭვი“ / „ჯვარი“ აგებულებისა და
წარმომავლობის თაობაზე – მცირე წვლილი ქართველურ-ნახურ-
დადესტნურ ეტიმოლოგიურ მიებათათვის

- 11:20 – 11:40 ლელა ნიჟარაძე**
დამოუკიდებელი მკვლევარი, საქართველო
 ივანე ნიჟარაძის „ქართულ-სვანურ-რუსული ლექსიკონის“
 შედგენისა და სტრუქტურის საკითხები
- 11:40 – 12:00 ნინო ხახიაშვილი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 ძველი ქართული პალეოგრაფიული ტერმინის – წერის –
 სემანტიკისათვის
- 12:00 – 13:00 სადილი**
 (თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)
- 13:00 – 13:20 სოფიკო ქაავა**
სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 აფხაზეთის ეპარქიაში შემავალი სოფლების – ათარისა და
 ბარლების ონომასტიკური ვითარება (1863 წლის მეტრიკული
 წიგნების მიხედვით)
- 13:20 – 13:40 ნანა ხოჭოლაგა-მაჭავარიანი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დავით ქელიძე
ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
 ორნიტონიმებისა და ფიტონიმების ურთიერთმიმართება
 ქართულში: ნომინაციური მოდელები და სემანტიკური
 საფუძვლები
- 13:40 – 14:00 ლალი ეზუგბაია**
თბილისის თავისუფალი უნივერსიტეტი
 კოდების შერევის საკითხი ოჩამჩირელი ლაზების მეტყველებაში
 (ირინე ასათიანის მასალის მიხედვით)

სექცია IV
ისტორია
აუდიტორია 212

ZOOM ID: 705 732 7817, პასკოდი: jW70js
GMT+04:00

სექციის თავმჯდომარეები:
ჯონი კვიციანი, ლილით მელიქიანი

10:00 – 10:20 ორჰან ბარსიყი
დამოუკიდებელი მკვლევარი, იორდანია

ჩერქეზეთისა და რუსეთის ურთიერთობათა პრობლემური
საკითხებისათვის XIX-XX საუკუნეების მონაცემთა მიხედვით

10:20 – 10:40 ანა ეცადაშვილი
*საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია
პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტი*

საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის როლი ეროვნული
მოძრაობისა და რელიგიური შემწყნარებლობის პროცესებში
(1988-1992 წწ.)

10:40 – 11:00 დანიელ ოქროპირიძე
ევროპის უნივერსიტეტი

ქრისტიანული მოწამეობის პარალელური შემთხვევა არაბთა
მმართველობის ეპოქის კავკასიაში

11:00 – 11:20 გიორგი გაფრინდაშვილი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ივანე ჯავახიშვილის შრომები და კავკასიური ერთიანობის იდეა

11:20 – 11:40 **ლილით მელიქიანი**
ერევნის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ურთიერთობა სანაპინის მონასტერსა და ქართველ მეფეებს
შორის XVI საუკუნის მეორე ნახევარსა და XVII საუკუნის
პირველ ნახევარში (სანაპინის „კიოტუკის“ მიხედვით)

11:40 – 12:00 **ჯონი კვიციანი**
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თანამედროვე კავკასიოლოგია მეთოდოლოგიური
პლურალიზმის კონტექსტში

12:00 – 13:00 **ს ა დ ი ლ ი**
(ოსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)

სექცია V

წყაროთმცოდნეობა და არქეოლოგია

თსუ ბიბლიოთეკა (მარო მაყაშვილის დარბაზი)

ZOOM ID: 705 732 7817, პასკოდი: jW70js

GMT+04:00

სექციის თავმჯდომარეები:

დალი კანდელაკი, შუაიბ შეიხოვი

10:00 – 10:20 კარინა ვამლინგი

მალმოს უნივერსიტეტი

ყირიმიდან კავკასიამდე: ანტონ სტუქსბერგის 1897 წლის
სამეცნიერო ექსპედიცია

10:20 – 10:40 ლელა ჩოთალიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ცხენი ძველ კავკასიაში: წერილობითი წყაროები და
არქეოლოგიური რეალობა

10:40 – 11:00 მარიამ ბეჟიტაშვილი

თბილისის ინგუზური კულტურის ცენტრი

გრიგოლ ცამციევის მისიონერული და ლექსიკოგრაფიული
მოღვაწეობა ინგუშეთში (1837-1845 წწ.): ახლადგამოქვეყნებული
და სხვა უცნობი საარქივო მასალების ანალიზი

11:00 – 11:20 ნიკოლოზ ჯავახიშვილი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კავკასიის ისტორიის უცნობი ფურცლები: კვირიკე III-ის
მეფობის ეპოქის ნუმისმატიკური და ჰერალდიკური
მემკვიდრეობიდან (XI საუკუნის პირველი ნახევარი)

11:20 – 11:40

შუაიბ შეიხოვი

*დაღესტნის ფედერალური კვლევითი ცენტრი,
ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტი*

შუა ბრინჯაოს ხანის ბოლოსა და გვიანი ბრინჯაოს ხანის
დასაწყისის მთიანი დაღესტნის კერამიკის შესახებ

11:40 – 12:00

დალი კანდელაკი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

საქართველო და კავკასია XVIII საუკუნის ევროპულ დისკურსში:
გერმანული პერიოდიკა როგორც ისტორიული წყარო

12:00 – 13:00

ს ა დ ი ლ ი

(თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე)

თსუ სააქტო დარბაზის ფოიე

15:00 – 15:30 სემინარების მუშაობის შეჯამება

15:30 – 16:00 სერტიფიკატების გადაცემა

16:00 – 17:00 ვ ა ხ შ ა მ ი

18 ოქტომბერი, კვირა

სტუმრების გაცილება

OCTOBER 16, FRIDAY

09:00 – 10:00 **Registration**
(TSU Building I, Foyer of the Assembly Hall)

CONGRESS OPENING

(Foyer of the Assembly Hall)

ZOOM ID: 705 732 7817, Passcode: jW70js
GMT+04:00

10:00 – 10:10 **Merab Chukhua**
Chair of the Congress
Head of TSU Educational and Scientific Institute of Caucasology

OPENING SPEECH

10:10 – 11:00 **Greetings:**

Jaba Samushia (Tbilisi)
Rector of Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Darejan Tvaltvadze (Tbilisi)
Dean of the Faculty of Humanities
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Ramaz Shengelia (Tbilisi)
Academician of the Georgian National Academy of Sciences
Scientific Secretary of the Commission for the Study of the
Gene Pool of the Population of Georgia (Caucasus)

Nana Machavariani (Tbilisi)
Director of TSU Arnold Chikobava Institute of Linguistics

Nugzar Antelava (Tbilisi)
Director of Circassian (Adyghean) Culture Center

Joni Kvitsiani (Tbilisi)

*Head of the Department of the History of the Peoples of the Caucasus
TSU Educational and Scientific Institute of Caucasology*

Mahomed Mahomedov (Makhachkala)

*Department of Grammar Research
Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature and Art*

Idris Bulatbiev (Grozny)

*Institute for Humanities Research
Academy of Sciences of the Chechen Republic*

Yuri Yekhuti (Maykop)

Chairman of the Circassian public movement “Right to the Homeland”

Lilit Melikyan (Yerevan)

Yerevan State University

Mehriban Qasimova (Baku)

Azerbaijan National Academy of Sciences

Karina Vamling (Malmö)

Professor of Caucasus Studies, Malmö University, Sweden

Radosław Kanarkowski (Warsaw)

University of Warsaw

Andrei Tsikhamirau (Hrodna)

Hrodna State Museum of Religion History, Belarus

Orhan Barsiq (Amman)

Independent Researcher, Jordan

PLENARY SESSION

(Foyer of the Assembly Hall)

11:00 – 11:20

Merab Chukhua

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

KARTVELIAN-DAGHESTANI ETYMOLOGICAL DICTIONARY (DIGITAL VERSION)

11:20 – 11:50

Ramaz Shengelia

Georgian National Academy of Sciences

Aram Yardumian

Bryn Athyn College, Pennsylvania, USA

Davit Chitanava

Liana Bithadze

Shorena Laliashvili

Levan Jojua

Elisabed Machitidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Theodore G. Schurr

University of Pennsylvania, USA

SELECTED ISSUES IN THE PHYLOGEOGRAPHY OF THE CAUCASUS

12:00 – 13:00

**LAYING FLOWERS AT THE GRAVE OF
ACADEMICIAN IVANE JAVAKHISHVILI**

(Courtyard of TSU Building I)

13:00 – 14:00

Lunch

(Foyer of the Assembly Hall)

Section I

LINGUISTICS

Foyer of the TSU Assembly Hall

ZOOM ID: 705 732 7817, Passcode: jW70js

GMT+04:00

Chairs:

Revaz Abashia, Manana Bukia

14:00 – 14:20 Manana Tabidze

Keso Gejua

Sophio Kekua

Mikheil Labadze

Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia

Administrative Division of Gali Municipality and Dynamics of
Toponymic Changes

14:20 – 14:40 Marina Andrazashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Georgian-Language Recordings in the “Sound Archive” of the Humboldt
Forum

14:40 – 15:00 Lika Lolashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Language Shift and Transformation of Ethnic Identity Markers in
Circassian Diasporas

15:00 – 15:20 Break

15:20 – 15:40 Giorgi Khutsishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Generative Artificial Intelligence and Contemporary Georgian Academic
Writing: A Linguistic Analysis of ChatGPT

15:40 – 16:00 Gia Kvashilava

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Results of the Decipherment of Linear A Inscriptions on the ZA Zb 3
Pithos and the HT 21 (HM 28) Clay Tablet

16:00 – 16:20 Manana Bukia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Abkhazia, Abkhazians, and the Abkhaz Language in Irine Asatiani's
Samegrelo Expedition Diaries

16:20 – 16:40 Revaz Abashia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Some Issues of the Dynamics of Diachronic Changes in the Structure of
Ibero-Caucasian Languages

Section II
HISTORY
Auditorium 107

Chairs:

Ketevan Nadiradze, Giorgi Omsarashvili

14:00 – 14:20 Nino Simonishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

The Theory of the Genesis of Caucasian Christian Architecture in Early 20th-century European Art History within the Geopolitical Context of the Time

14:20 – 14:40 Ana Managadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Rostislav Fadeyev's Geopolitical Vision of the Caucasus and the Role of Georgia in Russia's Imperial Strategy

14:40 – 15:00 Ekaterine Sokhadze

Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia

Religious and Cultural Influence of Iran on the Kingdom of Kartli in the Second Half of the 17th Century

15:00 – 15:20 Iuri Sulaberidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Educator and Scholar Anton Tvalchrelidze

15:20 – 15:40 Break

15:40 – 16:00 Marika Chitanava-Lobzhanidze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Saint Mark the Evangelist: the Illuminator of the South Caucasus

- 16:00 – 16:20** **Andrei Tsikhamirau**
Hrodna State Museum of Religion History, Belarus
- Gregor Danelian: Creativity in an Intercultural Context
-
- 16:20 – 16:40** **Babken Ghazaryan**
Yerevan State University
- The Demographic Situation in Georgia in the 1920s after the Soviet Occupation
-
- 16:40 – 17:00** **Ketevan Nadiradze**
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
- The Importance of Georgian Sources in the Study of the History of the Caucasus
-
- 17:00 – 17:20** **Giorgi Omsarashvili**
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
- “Islamic State” Narratives in the Caucasian Digital Space (2014–2019): A Thematic and Discursive Analysis

Section III

ETHNOLOGY

TSU Library (Maro Maqashvili Hall)

Chairs:

Nugzar Antelava, Hamzat Ataev

14:00 – 14:20 Maysarat Musaeva

*Dagestan Federal Research Center
Institute of History, Archaeology, and Ethnography*

The ‘Gender-Reveal Party’: A New Practice in the Children’s Rituals
of the Peoples of Daghestan

14:20 – 14:40 Idris Bulatbiev

Academy of Sciences of the Chechen Republic

Vakha Kudaev

Independent researcher, Chechen Republic

On the Origin of the Exoethnonym ‘Ingush’: A Critical Review and a
New Interpretation of Angusht / Ongusht

14:40 – 15:00 Tamara Bitokova

Independent researcher, Kabardino-Balkarian Republic

From Families with Many Children to Families with Few Children:
The Influence of Female Education on Reproductive Strategies in
Nalchik 1957-1991

15:00 – 15:20 Break

15:20 – 15:40 Tamara Mazaeva

Academy of Sciences of the Chechen Republic

One Blood, One Hearth: Dynamics of Responsibility and Ethical Parity
in Traditional Chechen Society

15:40 – 16:00 **Ketevan Margiani**
Sokhumi State University

Reflections of a Pre-Christian Ritual in Svan (Based on Ethnolinguistic Materials from the Dali Gorge)

16:00 – 16:20 **Hamzat Ataev**
*Dagestan Federal Research Center
Institute of History, Archaeology, and Ethnography*

On the Connections Between the Populations of Dagestan and Chechnya and the Tribes of the Eastern and Central Regions of the South Caucasus During the Middle Bronze Age

16:20 – 16:40 **Nugzar Antelava**
Circassian (Adyghian) Culture Center, Tbilisi

Early Ethnogenesis and the Initial Territory of Settlement of the Nakh/Vainakh Peoples

Section IV

LITERARY STUDIES AND FOLKLORISTICS

Auditorium 212

ZOOM ID: 705 732 7817, Passcode: jW70js

GMT+04:00

Chair:

Ketevan Sikharulidze, Nestan Sulava

14:00 – 14:20

Nana Kutsia

Sokhumi State University

Pshav-Khevsureti and Svaneti in the Short-Stories of Guram Rcheulishvili

14:20 – 14:40

Iamze Gagua

Nino Jorbenadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Metamorphosis of the Character of Medea in the Works of Ovid

14:40 – 15:00

Nino Popiashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Erased Names: Stalinist Repressions of the 1930s and Ossetian Literature

15:00 – 15:20

Marina Bitokova

Kabardino-Balkarian State University named after Kh. M. Berbekov

The Thunderous Roar by Mikhail Lokhvitsky: A Book Against the Odds

15:20 – 15:40

Nestan Sulava

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

On the Philosophical and Theological Teachings of Nikoloz Gulaberisdze

15:40 – 16:00

Ketevan Sikharulidze

Ivane Javakishvili Tbilisi State University

Mythological Model of Liminal Female Beings: A Comparative Analysis
of Caucasian Traditions

Section V

STUDENTS' SECTION

Auditorium 115

Chairs:

Sophiko Tchaava, Sabia Niazalova

14:00 – 14:20 Aishe Mamedova
Fidan Almamedova

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Georgian-Azerbaijani Language Contacts and Their Influence on the Lexical System

14:20 – 14:40 Alexandre Labartqava

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

On the Etymology of the Ethnonyms *adəyă* and *apswa* // *apsəwa*

14:40 – 15:00 Mariam Sekhniashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Arab Invasions of Caucasian Albania in the Armenian Historical Narrative

15:00 – 15:20 Liza Muradashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Women's Labor Rights in the Democratic Republic of Georgia

15:20 – 15:40 Sabia Niazalova
Ilar Suleimanova

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Locative Cases in Azerbaijani, Georgian, and Avar Languages

Foyer of the TSU Assembly Hall

18:00 – 19:00 Dinner

OCTOBER 17, SATURDAY

Section I

LINGUISTICS

Foyer of the TSU Assembly Hall

ZOOM ID: 705 732 7817, Passcode: jW70js

GMT+04:00

Chairs:

Nodar Ardoteli, Mahomed Mahomedov

10:00 – 10:20 Zabihat Otsoimieva-Tahirova

Dagestan Federal Research Center

Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature, and Art

Avar Toponyms within the System of Ibero-Caucasian Languages:
Structure, History, and Areal Typology

10:20 – 10:40 Merab Chukhua

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

The System of Sound Correspondences in the Ibero-Caucasian Languages

10:40 – 11:00 Zaira Khalilova

Institute of Linguistics of the Russian Academy of Sciences

Ideophones in the Tsezic languages

11:00 – 11:20 Mahomed Mahomedov

Dagestan Federal Research Center

Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature, and Art

The Unqratl Subdialect of the Northern Dialect of the Avar Language
(Preliminary Report)

11:20 – 11:40 Nodar Ardoteli
Ivane Javakishvili Tbilisi State University

On the Reconstruction of a Single Local Row of Consonants in the
Daghestanian Languages

12:00 – 13:00 Lunch
(Foyer of the TSU Assembly Hall)

Section II
LINGUISTICS
Auditorium 115

ZOOM ID: 705 732 7817, Passcode: jW70js
GMT+04:00

Chairs:

Nino Rukhadze, Mehriban Qasimova

10:00 – 10:20 Naida Vagizieva

*Dagestan Federal Research Center
Hamzat Tsadasa Institute of Language, Literature, and Art*

Adjectives in the Kadar Dialect of the Dargwa Language and Their
Distinctive Features

10:20 – 10:40 Roman Lolua

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Towards the Dating of the Caucasian Albanian Palimpsests

10:40 – 11:00 Lasha Kvlividze

Ilia State University

Causative in Tsovatush: Research Report

11:00 – 11:20 Zurab Vakhania

Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia

Morphosyntactic Category of Involuntariness Across Caucasian Languages

11:40 – 12:00 Elvira Aslanova

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Ethnodemographic Areas and the Sociolinguistic Situation: Characteristics
of the Settlement of the Azerbaijani Population in Georgia

- 12:00 – 13:00 Lunch**
(Foyer of TSU Assembly Hall)
- 13:00 – 13:20 Thea Gigitashvili**
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
- Sociolinguistic Aspects of State Language Functioning in the Armenian-Speaking Community of Tsalka Municipality
- 13:20 – 13:40 Mehriban Qasimova**
Azerbaijan National Academy of Sciences
- The Position of the Azerbaijani Language in the Caucasian Linguistic Area: A Linguistic and Areal-Typological Approach
- 13:40 – 14:00 Nino Rukhadze**
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
- Some Issues Regarding Udi-Georgian-Russian Semantic Correspondences Based on the Udi Gospels

Section III
LINGUISTICS
Auditorium 202

ZOOM ID: 705 732 7817, Passcode: jW70js
GMT+04:00

Chairs:

Lali Ezugbaia, Nana Khocholava-Machavariani

10:00 – 10:20 Ketevan Sharikadze

Independent Researcher, Georgia

Vocabulary Expressing Human Character and Appearance in the Works of
Otia Ioseliani

10:20 – 10:40 Nato Akhalaia

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Constructions Expressing Desire and Obligation in Laz

10:40 – 11:00 Mariam Goduadze

Ilia State University

Possibilities of Corpus Research on Psych Verbs in Georgian

11:00 – 11:20 Radosław Kanarkowski

University of Warsaw

Remarks on the Structure and Etymology of the Georgian Words **ჟაჭვი**
“Chain” and **ჟვარი** “Cross”: A Small Contribution to Kartvelian–Nakh–
Daghestanian Etymological Studies

11:20 – 11:40 Lela Nizharadze

Independent Researcher, Georgia

Issues of the Compilation and Structure of Georgian–Svan–Russian
Dictionary by Ivane Nizharadze

- 11:40 – 12:00** **Nino Khakhiashvili**
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
- On the Semantics of the Old Georgian Paleographic Term **çera**
- 12:00 – 13:00** **Lunch**
 (Foyer of the TSU Assembly Hall)
- 13:00 – 13:20** **Sophiko Tchaava**
Sokhumi State University
- The Onomastic Situation of the Villages Belonging to the Abkhazian Eparchy: Atara and Barghebi (According to the Metrical Books of 1863)
- 13:20 – 13:40** **Nana Khocholava-Machavariani**
Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Davit Chelidze
Ilia State University
- The Interrelationship between Ornithonyms and Phytonyms in Georgian: Nominative Models and Semantic Foundations
- 13:40 – 14:00** **Lali Ezugbaia**
Free University of Tbilisi
- The Issue of Code-Mixing in the Speech of the Laz Population of Ochamchire (Based on Irine Asatiani's Materials)

Section IV
HISTORY
Auditorium 212

ZOOM ID: 705 732 7817, Passcode: jW70js
GMT+04:00

Chairs:

Joni Kvitsiani, Lilit Melikyan

10:00 – 10:20 Orhan Barsiq

Independent Researcher, Jordan

On Problematic Issues in Circassian-Russian Relations Based on
19th–20th Century Data

10:20 – 10:40 Anna Etsadashvili

Saint Andrew the First-Called Georgian University of the Patriarchate of Georgia

The Role of the Georgian Orthodox Church in the National Movement
and Processes of Religious Tolerance (1988–1992)

10:40 – 11:00 Daniel Okropiridze

European University, Tbilisi

A Parallel Case of Christian Martyrdom in the Caucasus During the Era
of Arab Rule

11:00 – 11:20 Giorgi Gaprindashvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

The Works of Ivane Javakhishvili and the Idea of Caucasian Unity

11:20 – 11:40 Lilit Melikyan

Yerevan State University

Relations between Sanahin Monastery and the Georgian Kings during the
Second Half of the Sixteenth Century and the First Half of the
Seventeenth Century: Evidence from *Kyotuk* of Sanahin

11:40 – 12:00 **Joni Kvitsiani**
Ivane Javakishvili Tbilisi State University

Modern Caucasian Studies in the Context of Methodological Pluralism

12:00 – 13:00 **Lunch**
(Foyer of the TSU Assembly Hall)

Section V

SOURCE STUDIES AND ARCHAEOLOGY

TSU Library (Maro Maqashvili Hall)

ZOOM ID: 705 732 7817, Passcode: jW70js

GMT+04:00

Chairs:

Dali Kandelaki, Shuayb Sheykhov

10:00 – 10:20 Karina Vamling

Malmö University, Sweden

From Crimea to the Caucasus: Anton Stuxberg's 1897 Scientific Expedition

10:20 – 10:40 Lela Chotalishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

The Horse in the Ancient Caucasus: Written Sources and Archaeological Reality

10:40 – 11:00 Mariam Bezhitashvili

Ingush Cultural Center, Tbilisi

The Missionary and Lexicographical Work of Grigol Tsamtsiev in Ingushetia (1837–1845): An Analysis of Newly Published and Other Previously Unknown Archival Materials

11:00 – 11:20 Nikoloz Javakhishvili

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Unknown Pages of Caucasian History: Numismatic and Heraldic Heritage from the Reign of Kvirike III (First Half of the 11th Century)

11:20 – 11:40 Shuayb Sheykhov

*Dagestan Federal Research Center
Institute of History, Archaeology, and Ethnography*

On the Pottery of Mountainous Dagestan at the End of the Middle and
Beginning of the Late Bronze Age

11:40 – 12:00 Dali Kandelaki

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Georgia and the Caucasus in Eighteenth-Century European Discourse:
German Periodicals as Historical Sources

12:00 – 13:00 Lunch

(Foyer of the TSU Assembly Hall)

Foyer of the TSU Assembly Hall

15:00 – 15:30 SUMMING UP THE SECTIONS' WORK

15:30 – 16:00 Awarding of Certificates

16:00 – 17:00 Dinner

OCTOBER 18, SUNDAY

Seeing off guests

16 ОКТЯБРЯ, ПЯТНИЦА

09:00 – 10:00 **Регистрация**
(I корпус ТГУ, фойе актового зала)

ОТКРЫТИЕ КОНГРЕССА

(Фойе актового зала)

ZOOM ID: 705 732 7817, Пароль: jW70js
GMT+04:00

10:00 – 10:10 **Мераб Чухуа**
Председатель конгресса
Руководитель Учебно-научного института кавказоведения ТГУ

ВСТУПИТЕЛЬНОЕ СЛОВО

10:10 – 11:00 **Приветствия:**

Джаба Самушиа (Тбилиси)
Ректор Тбилисского государственного университета имени
Иванэ Джавахишвили

Дареджан Твалтвадзе (Тбилиси)
Декан Факультета гуманитарных наук
Тбилисского государственного университета имени Иванэ Джавахишвили

Рамаз Шенгелиа (Тбилиси)
Академик Национальной академии наук Грузии
Учёный секретарь Комиссии по изучению генофонда населения
Грузии (Кавказа)

Нана Мачавариани (Тбилиси)
Директор Института языкознания имени Арнольда Чикобава ТГУ

Нугзар Антелава (Тбилиси)
Директор Черкесского (адыгского) культурного центра Тбилиси

Джони Квициани (Тбилиси)

*Руководитель Кафедры истории Кавказа
Учебно-научного института кавказоведения ТГУ*

Магомед Магомедов (Махачкала)

*Институт языка, литературы и искусства имени Гамзата Цадасы
Дагестанского федерального исследовательского центра РАН*

Идрис Булатбиев (Грозный)

*Институт гуманитарных исследований
Академии наук Чеченской Республики*

Юрий Яхутль (Майкоп)

Председатель черкесского общественного движения «Право на родину»

Лилит Меликян (Ереван)

Ереванский государственный университет

Мехрибан Гасимова (Баку)

Азербайджанская национальная академия наук

Карина Вамлинг (Мальмё)

*Профессор кавказоведения
Университет Мальмё, Швеция*

Радослав Канарковский (Варшава)

Варшавский университет

Андрей Тихомиров (Гродно)

Гродненский государственный музей истории религии, Беларусь

Орхан Барсык (Амман)

Независимый исследователь, Иордания

ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ

(Фойе актового зала)

11:00 – 11:20

Мераб Чухуа

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

**КАРТВЕЛЬСКО-ДАГЕСТАНСКИЙ ЭТИМОЛОГИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ (ЭЛЕКТРОННАЯ ВЕРСИЯ)**

11:20 – 11:50

Рамаз Шенгелиа

Национальная академия наук Грузии

Арам Ярдумян

Колледж Брин-Атин (Пенсильвания, США)

Давид Читанава

Лиана Битадзе

Шорена Лалиашвили

Леван Джоджуа

Элисабед Мачитидзе

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Теодор Г. Шурр

Пенсильванский университет, США

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ФИЛОГЕОГРАФИИ КАВКАЗА

12:00 – 13:00

**УКРАШЕНИЕ ЦВЕТАМИ МОГИЛЫ
АКАДЕМИКА ИВАНЭ ДЖАВАХИШВИЛИ**

(Двор I корпуса ТГУ)

13:00 – 14:00

Обед

(Фойе актового зала)

Секция I

ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Фойе актового зала ТГУ

ZOOM ID: 705 732 7817, пароль: jW70js

GMT+04:00

Председатели:

Реваз Абашиа, Манана Букиа

14:00 – 14:20 **Манана Табидзе**

Кесо Геджуа

Софио Кекуа

Михаил Лабадзе

*Грузинский университет имени Святого Андрея Первозванного
Грузинского патриархата*

Административное деление муниципалитета Гали и динамика
изменения топонимов

14:20 – 14:40 **Марина Андразашвили**

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Грузиноязычные записи в «Звуковом архиве» Гумбольдт-форума

14:40 – 15:00 **Ли́ка Лолашвили**

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Языковой сдвиг и трансформация маркеров этнической
идентичности в черкесских диаспорах

15:00 – 15:20 **Перерыв**

15:20 – 15:40 **Георгий Хуцишвили**

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Генеративный искусственный интеллект и современное грузинское
академическое письмо: лингвистический анализ ChatGPT

- 15:40 – 16:00** **Гиа Квашилава**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили
- Результаты расшифровки надписей линейного письма А на пифосе ZA Zb 3 и глиняной табличке НТ 21 (НМ 28)
- 16:00 – 16:20** **Манана Букиа**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили
- Абхазия, абхазы и абхазский язык в дневниках Самегрельской экспедиции Ирины Асатиани
- 16:20 – 16:40** **Реваз Абашиа**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили
- Некоторые вопросы динамики диахронических изменений структуры иберийско-кавказских языков

Секция II
ИСТОРИЯ
Аудитория 107

Председатели:

Кетеван Надирадзе, Георгий Омсарашвили

14:00 – 14:20 Нино Симонишвили

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Теория генезиса кавказской христианской архитектуры в европейском искусствознании начала XX века в геополитическом контексте своего времени

14:20 – 14:40 Анна Манагадзе

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Геополитическое видение Ростислава Фадеева о Кавказе и роль Грузии в имперской стратегии России

14:40 – 15:00 Екатерина Сохадзе

*Грузинский университет имени Святого Андрея Первозванного
Грузинского патриархата*

Религиозное и культурное влияние Ирана на Картлийское царство во второй половине XVII века

15:00 – 15:20 Юрий Сулаберидзе

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Просветитель и ученый Антон Иванович Твалчредидзе

15:20 – 15:40 Перерыв

15:40 – 16:00 Марика Читанава-Лобжанидзе

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Святой Марк Евангелист — Просветитель Южного Кавказа

- 16:00 – 16:20** **Андрей Тихомиров**
Гродненский государственный музей истории религии

Грегор Данелян: творчество в межкультурном контексте
- 16:20 – 16:40** **Бабкен Газарян**
Ереванский государственный университет

Демографическая ситуация в Грузии в 1920-х годах после советской оккупации
- 16:40 – 17:00** **Кетеван Надирадзе**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Значение грузинских источников в изучении истории Кавказа
- 17:00 – 17:20** **Георгий Омсарашвили**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Нарративы «Исламского государства» в цифровом пространстве Кавказа (2014-2019): тематический и дискурсивный анализ

Секция III

ЭТНОЛОГИЯ

Библиотека ТГУ (Зал Маро Макашвили)

Председатели:

Нугзар Антелава, Гамзат Атаев

14:00 – 14:20 Майсарат Мусаева

Институт истории, археологии и этнографии

Дагестанского федерального исследовательского центра РАН

«Гендер-пати» – новая практика в детской обрядности народов Дагестана

14:20 – 14:40 Идрис Булатбиев

Академия наук Чеченской Республики

Ваха Кудиев

Независимый исследователь, Чеченская Республика

О происхождении экзоэтнонима «ингуши»: критический обзор и новая интерпретация Ангушт / Онгушт

14:40 – 15:00 Тамара Битокова

Независимый исследователь, Кабардино-Балкарская Республика

От многодетной семьи к малодетной: влияние женского образования на репродуктивные стратегии в Нальчике 1957-1991 гг.

15:00 – 15:20 Перерыв

15:20 – 15:40 Тамара Мазаева

Академия наук Чеченской Республики

Одна кровь, один очаг: динамика ответственности и этический паритет в традиционном чеченском обществе

15:40 – 16:00 **Кетеван Маргиани**
Сухумский государственный университет

Отражение одного дохристианского ритуала в сванском языке
(по этнолингвистическим материалам Дальского ущелья)

16:00 – 16:20 **Гамзат Атаев**
*Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра РАН*

О связях населения Дагестана и Чечни с племенами восточных и
центральных областей Южного Кавказа в эпоху средней бронзы

16:20 – 16:40 **Нугзар Антелава**
Черкесский (адыгский) культурный центр, Тбилиси

Ранний этногенез и первоначальный ареал расселения
нахских/вайнахских народов

Секция IV

ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ И ФОЛЬКЛОРИСТИКА

Аудитория 212

ZOOM ID: 705 732 7817, пароль: jW70js

GMT+04:00

Председатель:

Кетеван Сихарулидзе, Нестан Сулава

14:00 – 14:20

Нана Куциа

Сухумский государственный университет

Пшав-Хевсурети и Сванети в рассказах Гурама Рчеулишвили

14:20 – 14:40

Иамзе Гагуа

Нино Джорбенадзе

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Метаморфоза образа Медеи в творчестве Овидия

14:40 – 15:00

Нино Попиашвили

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Стертые имена: сталинские репрессии 1930-х годов и осетинская литература

15:00 – 15:20

Марина Битокова

Кабардино-Балкарский государственный университет им. Х.М. Бербекова

«Громовый гул» Михаила Лохвицкого: книга вопреки

15:20 – 15:40

Нестан Сулава

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

О философско-богословском учении Николоза Гулаберисдзе

15:40 – 16:00

Кетеван Сихарулидзе

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Мифологическая модель лиминальных женских существ:
сравнительный анализ кавказских традиций

Секция V

СТУДЕНЧЕСКАЯ СЕКЦИЯ

Аудитория 115

Председатели:

Софико Чаава, Сабия Ниязалова

14:00 – 14:20 Айше Мамедова

Фидан Альмамедова

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Грузинско-азербайджанские языковые контакты и их влияние на лексическую систему

14:20 – 14:40 Александр Лабарткава

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

К этимологии этнонимов adəyǎ и apswa // ap səwa

14:40 – 15:00 Мариам Сехниашвили

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Арабские вторжения в Кавказскую Албанию в армянском историческом повествовании

15:00 – 15:20 Лиза Мурадашвили

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Трудовые права женщин в Демократической Республике Грузия

15:20 – 15:40 Сабия Ниязалова

Илар Сулейманова

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Локативные падежи в азербайджанском, грузинском и аварском языках

Фойе актового зала ТГУ

18:00–19:00 У ж и н

17 ОКТЯБРЯ, СУББОТА

Секция I

ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Фойе актового зала ТГУ

ZOOM ID: 705 732 7817, пароль: jW70js

GMT+04:00

Председатели:

Нодар Ардотели, Магомед Магомедов

10:00 – 10:20 Забихат Оцомиева-Тагирова

*Институт языка, литературы и искусства имени Гамзата Цадасы
Дагестанского федерального исследовательского центра РАН*

Аварские топонимы в системе иберийско-кавказских языков:
структура, история, ареальная типология

10:20 – 10:40 Мераб Чухуа

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Система звукосоответствий в иберийско-кавказских языках

10:40 – 11:00 Заира Халилова

Институт языкознания Российской академии наук

Звукоподражательные и звукосимволические слова в цезских языках

11:00 – 11:20 Магомед Магомедов

*Институт языка, литературы и искусства имени Гамзата Цадасы
Дагестанского федерального исследовательского центра РАН*

Ункратлинский говор северного наречия аварского языка
(предварительное сообщение)

11:20 – 11:40 Нодар Ардотели

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

К реконструкции одного консонантного локального ряда в
дагестанских языках

12:00 – 13:00 Обед

(Фойе актового зала ТГУ)

Секция II

ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Аудитория 115

ZOOM ID: 705 732 7817, пароль: jW70js

GMT+04:00

Председатели:

Нино Рухадзе, Мехрибан Гасимова

10:00 – 10:20 Наида Вагизиева

*Институт языка, литературы и искусства имени Гамзата Цадасы
Дагестанского федерального исследовательского центра РАН*

Адъективы в кадарском диалекте даргинского языка и их особенности

10:20 – 10:40 Роман Лолуа

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

К вопросу о датировке кавказско-албанских палимпсестов

10:40 – 11:00 Лаша Квливидзе

Государственный университет Ильи

Каузатив в цоватушинском языке – отчёт об исследовании

11:00 – 11:20 Зураб Вахания

*Грузинский университет имени Святого Андрея Первозванного
Грузинского патриархата*

Морфосинтаксическая категория произвольности в кавказских языках

11:40 – 12:00 Эльвира Асланова

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Этнодемографические ареалы и социолингвистическая ситуация: особенности расселения азербайджанского населения, проживающего в Грузии

- 12:00 – 13:00 Обед**
(Фойе актового зала ТГУ)
- 13:00 – 13:20 Тея Гигиташвили**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили
- Социолингвистические аспекты функционирования государственного языка в армяноязычной общине Цалкского муниципалитета
- 13:20 – 13:40 Мехрибан Гасимова**
Азербайджанская национальная академия наук
- Положение азербайджанского языка в кавказском языковом ареале: лингвистический и ареально-типологический подход
- 13:40 – 14:00 Нино Рухадзе**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили
- Некоторые вопросы удинско-русско-грузинских семантических соответствий по удинскому Евангелию

Секция III

ЯЗЫКОЗНАНИЕ

Аудитория 202

ZOOM ID: 705 732 7817, пароль: jW70js

GMT+04:00

Председатели:

Лали Эзугбаиа, Нана Хочолава-Мачавариани

10:00 – 10:20

Кетеван Шарикадзе

Независимый исследователь, Грузия

Лексика выражающая характер и внешность человека в творчестве
Отии Иоселиани

10:20 – 10:40

Нато Ахалаиа

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Конструкции выражения желания и долженствования в лазском языке

10:40 – 11:00

Мариам Годуадзе

Государственный университет Ильи

Возможности корпусного исследования психологических глаголов в
грузинском языке

11:00 – 11:20

Радослав Канарковский

Варшавский университет

Заметки о структуре и этимологии грузинских слов ჯაჭვი ‘цепь’ и
ჯვარი ‘крест’ – маленький вклад в картвельско-нахско-дагестанские
этимологические разыскания

11:20 – 11:40

Лела Нижарадзе

Независимый исследователь, Грузия

Вопросы составления и структуры «Грузинско-сванско-русского
словаря» Иванэ Нижарадзе

- 11:40 – 12:00** **Нино Хахиашвили**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили
- К семантике древнегрузинского палеографического термина **çera**
- 12:00 – 13:00** **Обед**
(Фойе актового зала ТГУ)
- 13:00 – 13:20** **Софико Чаава**
Сухумский государственный университет
- Ономастическая ситуация сёл, входящих в Абхазскую епархию — Атары и Баргеби (по метрическим книгам 1863 года)
- 13:20 – 13:40** **Нана Хочолава-Мачавариани**
Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили
Давид Челидзе
Государственный университет Ильи
- Соотношение орнитонимов и фитонимов в грузинском языке: номинационные модели и семантические основы
- 13:40 – 14:00** **Лали Эзугбаиа**
Свободный университет Тбилиси
- К вопросу о смешивании кодов в речи очамчирских лазов (на материале Ирины Асатиани)

Секция IV
ИСТОРИЯ
Аудитория 212

ZOOM ID: 705 732 7817, пароль: jW70js
GMT+04:00

Председатели:

Джони Квициани, Лилит Меликян

10:00 – 10:20 Орхан Барсык

Независимый исследователь, Иордания

Проблемные вопросы взаимоотношений между Черкесией и Россией по данным XIX-XX веков

10:20 – 10:40 Анна Эцадашвили

*Грузинский университет имени Святого Андрея Первозванного
Грузинского патриархата*

Роль Грузинской православной церкви в национальном движении и процессах религиозной терпимости (1988–1992 гг.)

10:40 – 11:00 Даниель Окропиридзе

Университет Европы, Тбилиси

Параллельный случай христианского мученичества на Кавказе в эпоху арабского владычества

11:00 – 11:20 Георгий Гаприндашвили

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Труды Иванэ Джавахишвили и идея кавказского единства

11:20 – 11:40 Лилит Меликян

Ереванский государственный университет

Взаимоотношения монастыря Санаин и грузинских царей во второй половине XVI века и первой половине XVII века (по данным «Кётука» монастыря Санаин)

11:40 – 12:00 Джони Квициани

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Современное кавказоведение в контексте методологического
плюрализма

12:00 – 13:00 Обед

(Фойе актового зала ТГУ)

Секция V

ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ И АРХЕОЛОГИЯ

Библиотека ТГУ (Зал Маро Макашвили)

ZOOM ID: 705 732 7817, пароль: jW70js

GMT+04:00

Председатели:

Дали Канделаки, Шуайб Шейхов

10:00 – 10:20 Карина Вамлинг

Университет Мальмё, Швеция

От Крыма до Кавказа: научная экспедиция Антона Стуксберга 1897 года

10:20 – 10:40 Лела Чоталишвили

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Конь на древнем Кавказе: письменные источники и археологическая реальность

10:40 – 11:00 Мариам Бежиташвили

Ингушский культурный центр Тбилиси

Миссионерская и лексикографическая работа Григола Цамдиева в Ингушетии (1837–1845): анализ недавно опубликованных и других неизвестных архивных материалов

11:00 – 11:20 Николоз Джавахишвили

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Неизвестные страницы кавказской истории: нумизматическое и геральдическое наследие времен правления Квирикэ III (первая половина XI века)

11:20 – 11:40 Шуайб Шейхов

*Институт истории, археологии и этнографии
Дагестанского федерального исследовательского центра РАН*

О керамике горного Дагестана конца эпохи средней и начала эпохи поздней бронзы

11:40 – 12:00 Дали Канделаки

Тбилисский государственный университет имени Иванэ Джавахишвили

Грузия и Кавказ в европейском дискурсе XVIII века: немецкая периодика как исторический источник

12:00 – 13:00 Обед

(Фойе актового зала ТГУ)

Фойе актового зала ТГУ

15:00–15:30 ПОДВЕДЕНИЕ ИТОГОВ РАБОТЫ СЕКЦИЙ

15:30–16:00 Вручение сертификатов

16:00–17:00 У ж и н

18 ОКТЯБРЯ, ВОСКРЕСЕНЬЕ

Проводы гостей

